

STUDENTEN WEEKBLAD

7de JAARGANG.
N°. 16.

REDACTEUREN: D. A. DE FREMERY, M. J. GRANPRÉ
MOLIÈRE, J. H. TELDERS, J. P. VALKEMA BLOUW,
R. VER LOREN VAN THEMAAT.

DONDERDAG
2 FEBR. 1905.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. WALTMAN JR
UITGEVER • DELFT

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.
Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Eerstvolgende REDACTIE-VERGADERING ten huize van den heer M. J. GRANPRÉ MOLIÈRE, Oude Delft 223, op Dinsdag 7 Februari '05, des middags om 4 uur.

POLYTECHNISCHE SCHOOL.

De opleiding tot Civiel-ingenieur in verband met de uitlatingen van Jhr. Mr. P. van Foreest.

In ons blad van 22 Dec. l.l. vindt men een kort overzichtje van hetgeen 13 Dec. daaraan voorafgaand in de Tweede Kamer door Jhr. Mr. P. van Foreest over het onderwijs aan de Polytechnische School was gesproken. Het onderwerp kwam ter sprake bij de behandeling der begroting voor Waterstaat, Handel en Nijverheid.

Daar menigeen zich den juisten toedracht wellicht niet meer herinnert, lijkt het mij nuttig, nog even zeer in 't kort de drie voornaamste bezwaren van den Alkmaarschen afgevaardigde in het geheugen terug te roepen.

In de eerste plaats beklagt hij zich over het z. i. uitsluitend theoretisch karakter van het onderwijs aan de P. S. Toch zou hij er zich nog in kunnen schikken, dat „de ingenieur, die dan eindelijk benoemd is (bij den Rijks-Waterstaat), van praktische kennis van de uitoefening van zijn vak absoluut nog niets weet,” als men tenminste aan de P. S. nog leerde, dat een goed ingenieur in de eerste plaats zuinig moet zijn in plaats van te worden opgeleid tot „mooi maken, mooi doen”.

Een tweede bezwaar ligt volgens Jhr. van Foreest „in den buitengewoon grooter administratieven en bureaucratischen omhaal, bij het Departement in zwang”, terwijl in de derde plaats de volgende, voor den ingenieursstand weinig eervolle beschouwingen werden ten beste gegeven:

„Wel moet er rekening worden gehouden met het meer en meer toenemend proletariaat van in Delft studeerenden.

In Delft neemt het aantal studenten sterk toe en daar allen geen betrekking kunnen krijgen als ingenieur of fabriekschef, zijn zij soms als reiziger of agent van een of andere fabriek werkzaam”. Dan bestaat er verleiding voor den ingenieur om een of andere kennis te bevorderen ten nadeele van het rijk.

Reeds den volgenden dag werd door den Minister geantwoord. Deze gaf toe, dat het onderwijs aan de P. S. voornamelijk theoretisch is en dat het antwoord op de vraag „hoe de meest mogelijke zuinigheid kan worden betracht” door de ingenieurs eerst in de praktijk (zal) worden gezocht en gevonden.

De minister verklaarde verder, de beschuldiging over het bevoordeelen van vriendjes verre van zich te moeten werpen, hetgeen niet belette, dat Jhr. Mr. van Foreest haar bleef handhaven.

De heer Van Kol, afgevaardigde voor Enschedé, viel zijn Alkmaarschen collega ten deele bij. Hij zeide o. a.:

„Dat er duur gebouwd wordt en de woningen toch niet voldoende zijn is een gevolg van de opleiding te Delft.”

Het was te verwachten, dat er uit ingenieurskringen stemmen zouden opgaan tegen de boven aangehaalde beweringen en beschuldigingen.

In nummer 3 van „De Ingenieur” is dan ook een lang artikel van 11 kolommen verschenen van de hand van den heer J. L. Cluysenaer, oud-Directeur-Generaal der S. S.

De bemerkings van Jhr. Mr. Van Foreest over uitvoerde en in uitvoering zijnde werken en de wijze van

aanvulling van het Korps ingenieurs van den Rijks Waterstaat, alsook de bovenbedoelde beschuldiging, laat de heer Cluysenaer buiten beschouwing. Hij bespreekt daarentegen zeer uitvoerig het vraagstuk van de opleiding van den Civiel-ingenieur. Lezing van het artikel is dan ook ieder belangstellende in deze quaestie ten zeerste aan te raden.

Een der grootste grieven van Jhr. Mr. Van Foreest was het gebrek aan inzicht, hoe zuinig gewerkt kan worden. De heer Cluysenaer staat, dunkt mij, bij de behandeling van dit punt niet zeer sterk. Wanneer hij 's Ministers woorden citeert, dat de ingenieur eerst in de praktijk begrip van zuinigheid zal krijgen, noemt hij deze uitlating in een noot „volstrekt juist”, terwijl hij een paar kolommen verder schrijft, bij de bespreking van het werk op de teekenzalen: „Hij, wiens arbeid aan de gestelde eischen voldoet, kan geacht worden met goed gevolg naar „gepaste zuinigheid” te hebben gestreefd”. Het komt mij voor, dat er tusschen deze twee uitlatingen eene tegenstrijdigheid bestaat, die het betoog niet sterker maakt.

Veel meer afdoende is de weerlegging van het bezwaar, dat het onderwijs aan de P. S. niet praktisch genoeg zou zijn. De heer Van Foreest zeide n.l. onder meer te meenen, dat zonen van ambachtlieden vaak de meest geschikte en praktische ingenieurs zouden worden, omdat die in de praktijk zijn opgegroeid, wat gezien hebben en desnoods den werkman persoonlijk kunnen toonen, hoe hij iets aan moet pakken.

Dit nu getuigt van een geheel verkeerd inzicht van de eischen, die men aan de praktische ontwikkeling van den Civiel-ingenieur behoort te stellen.

Zeer terecht merkt de heer Cluysenaer op, dat de eisch den werkman in diens vak te kunnen voorlichten, onmogelijk gesteld kan worden, omdat dat voor den ingenieur eene langdurige praktijk in het timmermans-, grondwerkers-, metselaarsvak, enz., zou noodig maken. Maar bovendien heeft de zoon van een ambachtsman, die aan de P. S. studeert, ook op de H.B.S. een hoofdzakelijk theoretische opleiding genoten.

Maar is dat nu ook het werk van den ingenieur? Deze heeft bij de uitvoering van zijne werken rekening te houden met allerlei krachten en invloeden, wier optreden voldoet aan verschillende wetten. Die wetten te bestudeeren, de werking van die krachten en invloeden op te sporen, is een deel van den werkkring van den ingenieur, dat hooge eischen stelt aan zijne wetenschappelijke ontwikkeling.

Beschouwt men zoo de techniek als toepassing van natuurwetenschappen, dan wordt het eerstnoodige voor den technicus: studie van deze laatsten, terwijl vooral de toepassing der theorie eene volslagen onmogelijkheid is zonder eene vrij grondige kennis van wiskunde.

Deze beide takken van wetenschap zullen dus bij het onderwijs aan eene inrichting van technisch hooger onderwijs naast de eigenlijke vakstudie een zeer belangrijke plaats moeten innemen. Deze laatste geeft den student een inzicht in de wijze waarop de theorie in praktijk gebracht moet worden, leert hem het terrein van zijne latere werkzaamheden overzien, doet hem de materialen kennen, waarvan hij zich zal hebben te bedienen, stelt hem in kennis van wat er tot nu toe door voorgangers tot stand is gebracht, en geeft hem gelegenheid, zelf onder leiding van professoren en assistenten, eenige werken van kleineren omvang te ontwerpen.

Behalve dat werkt het meerendeel der aanstaande civiel-ingenieurs gedurende een paar maanden als buitengewoon opzichter op een of ander werk, wat hun natuurlijk slechts ten goede kan komen, zonder dat zij daardoor aanspraak kunnen maken op den naam van praktisch gevormden.

Zoo opgevat, en dit is wel de algemeene opvatting ten onzent, is de ingenieur een wetenschappelijk man, de opleiding aan de P.S. moet hem in die richting sturen. Wel zijn praktische bekwaamheden zeer noodig en behoort aan dat deel van het onderwijs dus ook zorg besteed te worden, maar Jhr. Mr. van Foreest geeft door de zinsnede:

„Zij (de a.s. ingenieurs) krijgen daar (te Delft) maar een massa boekengeleerdheid en theorie” blijk, geen begrip te hebben te hebben van de allereerste noodzakelijkheid van de theorie voor den ingenieur.

Maar er is meer. Met eene geringere mate van theorie en wat meer praktijk is het zeer de vraag of men goedkoop zoude werken.

Een voorbeeld. Er moet ergens eene brug geslagen worden, stel een houten brug. Het grootste deel der berekeningen, die eene vrij groote hoeveelheid wetenschappelijke kennis vereischen, heeft slechts ten doel om de afmetingen der liggers enz. te bepalen, die noodig en voldoende zijn om de brug in staat te stellen aan de haar door het verkeer gestelden eischen te voldoen. Het doel, door de theorie beoogd en bereikt, is hier dus de minimum voldoende afmetingen te bepalen, dus zuinigheid.

In tegenstelling met onze meening, dat een ingenieur een wetenschappelijk man moet zijn, is de, vooral vroeger, in Engeland veelal gehuldigde opvatting, dat de praktijk alleen een voldoende leerschool voor den technicus is.

Zoo ken ik by. persoonlijk een jong Engelsch ingenieur uit Britsch-Indië, die daar vrij belangrijke werken had uitgevoerd, o.a. het leggen van eene spoorlijn, het bouwen van een stuw door het dal van een riviertje enz. Voor de laatste waren uit den aard der zaak uitgebreide terreinopnemingen noodzakelijk geweest en dan ook door hem uitgevoerd. Hij toonde mij de berekeningen, die allen waren gemaakt zonder eenige kennis van logaritmen, wier bestaan hem nauwelijks van hooren zeggen bekend was.

Praktisch was hij door en door, mooidoenerij zal zijne werken niet duur gemaakt hebben, maar of zijne stuw niet tweemaal zooveel kostte als noodig was door veel te groote zwaarte, dat is een andere quaestie. Voor verschillende irrigatiewerken, enz. worden in Britsch-Indië nog al eens stuwen gebouwd. Af en toe breekt er eens een door, de groote meerderheid houdt het uit, maar dan bestaat altijd de mogelijkheid, dat er veel en veel te veel materiaal is verwerkt.

Niets is gemakkelijker dan een dijk te bouwen, die een zekeren waterdruk kan weerstaan, moeilijk is het, hem niet te zwaar aan te leggen. En voor het betrachten der gepaste zuinigheid, is hier noodig een grondige theoretische kennis.

De heer Van Foreest ziet, dat de jonge ingenieur zijne brugwachterswoning verfraait, wat het Rijk een paar honderd gulden kost, die door een meer op de praktijk gerichte opleiding van den bouwmeester zouden kunnen worden bespaard, hij ziet niet, dat hij door zijne berekeningen, het materiaal beperkend, duizenden bespaart, die door eene minder grondige theoretische kennis zouden verloren gaan.

Zeker, het ideaal zou zijn, streng, wetenschappelijk man, en tevens doorkneed practicus, maar de tijd van opleiding is beperkt, dat ideaal is daardoor niet te verwezenlijken en uitbreiding van het praktisch onderwijs door beperking van het theoretisch zou 's lands kas waarschijnlijk negatief voordeel aanbrengen.

Ts.

Een belangrijk adres.

De Sociaal Technische Vereniging van Democratische Ingenieurs en Architecten heeft een allerbelangrijkst adres gezonden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal naar aanleiding van de wederindiening van het Wetsontwerp tot Wijziging van het Hooger Onderwijs.

Adressanten juichen de voorgestelde regeling van het Technische Hooger Onderwijs van harte toe, maar zouden nog gaarne de volgende wijzigingen zien aangebracht.

1^e de opsomming der vakken, waarin volgens art. 32^d onderwijs zal worden gegeven aan te vullen als volgt:

het sub n genoemde te lezen: „de sociale en technische hygiëne”; (in 't ontwerp staat alleen „de technische hygiëne”)

het sub z genoemde te lezen: „de staathuishoudkunde en de statistiek” (in 't ontwerp is de „statistiek” niet genoemd) aan de opsomming in genoemd artikel toe te voegen: „de sociale wetgeving en de kennis der arbeiderstoestanden”; „de stedenbouw”;

2^e aan de diploma's welke volgens art. 82^a aan de Technische Hoogeschool verleend worden, toe te voegen dat van sociaaltechnisch ingenieur;

3^e in verband met het sub 2 genoemde, aan de afdeelingen der Technische Hoogeschool in art. 32^b genoemd, toe te voegen die der sociaal-technische wetenschappen.

Uit de memorie van toelichting blijkt, dat de beweegredenen, die tot de indiening van het adres geleid hebben, haar oorsprong vinden in de omstandigheid, dat in het Hooger-Onderwijs ontwerp naar de meening van adressanten, niet genoeg rekening is gehouden met het feit, dat „de ingenieurs niet alleen zuiver technische vraagstukken hebben op te lossen, doch dat velen onder hen een werkkring vinden, die voor een groot deel van socialen aard is, terwijl zij bijna allen zich zoowel aan sociale als aan technische zaken hebben te wijden.”

Hoewel volgens art. 32^e aan de Technische Hoogeschool ook in andere dan de verplichte vakken onderwijs kan worden gegeven, zijn de adressanten er bijzonder op gesteld

hoewel ze gedurende eenige jaren reeds lijdende is aan een chronische maagcathar, is haar een voortdurende opgeruimdheid en blijmoedigheid niet te ontzeggen.

Ondertusschen is met een lichte knal het gaslicht aangegaan; het gezellige vertrek is nu op aangename wijze verlicht; we dienen er wel een nauwgezette beschrijving van te geven, want het zal — 't zij nu reeds gezegd — in onze geschiedenis een gewichtigen rol te vervullen hebben. Het plafond is wit gepleisterd; tegen den bebloemd-behangsel-papieren wand hangen twee familie portretten uit de negentiende eeuw; het eene is een mansportret; het andere een zeer wel gelijkend beeld van des heeren Boeshout vader; in het midden der kamer staat een fraaie eikenhouten tafel, rustend met de rijk versierde pooten op een kleurig Zwolsch tapijt, en bedekt met een rood fluweelen tafelkleed; van den zelfden kleur zijn ook de zware overgordijnen, welke de vrouw des huizes juist bezig is te sluiten; om de kachel, symmetrisch ten opzichte van de tafel staan twee crapauds van rood pluche; in een van deze beide zit de heer Boeshout; hij leunt genoeglijk achterover; zijn voorkomen is eerwaardig, 't geen niet weinig bevorderd wordt door zijn meer dan gewone zwaarlijvigheid: zijn gelaat is vriendelijk, hij is een weinig kortademig, overigens volmaakt gezond.

Aan de andere zijde van de tafel staat een antiek buffet met sierlijk snijwerk verfraaid; over de nog onbesproken

FEUILLETON.

BETJE.

Oorspronkelijke Rotterdamsche Roman
door KOSMOS.

Auteursrecht voorbehouden overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881,
Staatsblad n°. 124.

HOOFDSTUK II.

Huiselijke beslommeringen.

Het is nu onze plicht met de ouders van Elsa Boeshout nader kennis te maken; we begeven ons tot dat doel naar de Westerstraat, een der vrolijkste en aardigste straten in het centrum van Rotterdam; een gezellig villa-huisje aan de rechterzijde treft ons oog; op de mooie eikenhouten deur staat met groote letters te lezen; „D. H. P. Boeshout, Opperbrandmeester”. We treden dus binnen, in de huiskamer brandt gezellig de vulkachel, de vrouw des huizes is juist bezig de lamp op te steken, ze wordt fantastisch verlicht door den lucifer, dien zij tot dat doel aangestoken heeft: van deze gelegenheid maken we gebruik, om haar voorkomen wat van naderbij te beschouwen; het is een rijzige dame, tusschen de 40 en 50 jaar, met grijs haar en een frissche gelaatskleur; een groene japon doet haar nog jeugdige slankheid op tamelijk voordeelige wijze uitkomen;

dat de door hen ad luum genoemde vakken door de wet verplicht zullen worden gesteld, aangezien alleen door een dergelijk imperatief voorschrift het onderwijs in die vakken verzekerd is, vooral ook met 't oog op de mogelijk verschillende zienswijzen van latere ministers.

Onder 't vak sociale en technische hygiëne wenschen de adressanten gedoceerd te zien:

1° een cursus in woning hygiëne, omvattend onder meer den invloed der huisvesting op het menschelijk lichaam, de eischen waaraan de woning in verband daarmede behoort te voldoen; de verlichting, verwarming en ventilatie der woningen; de hoogte en de plaats der woning in verband met den toestand van bodem en atmosfeer; de statistieken betrekking hebbende op 't woningvraagstuk; opruiming van voor de gezondheid schadelijke woningen, het samenstellen van bouwverordeningen, enz. enz.

2° een cursus in de bedrijfs hygiëne, omvattend
a een algemeene bedrijfs hygiëne en gezondheidsleer (schadelijke invloeden van bedrijf: overmatige arbeidsduur en nachtarbeid, speciaal wat betreft vrouwen en onvolwassenen; het samenzijn van vele personen in beperkte ruimten, brandgevaar, bedrijfsongevallen, enz.)

b de bijzondere bedrijfshygiëne (speciale invloeden van verschillende voor de gezondheid schadelijke en gevaarlijke bedrijven, voorkoming en genezing van beroepsziekten.)

3° een cursus in de openbare hygiëne, omvattend:

a den aanleg en exploitatie van waterleidingen;
b den aanleg van rioleeringen, verwijdering van vuilnis, verontreiniging van openbare wateren en voorkoming daarvan, enz.

Dit alles is volgens adressanten niet samen te vatten onder den verzamelnaam van „technische hygiëne” — Vandaar dat zij willen lezen: „sociale en technische” hygiëne.

Wenschelijk wordt ook geacht, dat aan het onderwijs in de staathuishoudkunde meer uitbreiding wordt gegeven.

Weliswaar worden reeds sommige onderdeelen gedoceerd, en „de uitstekende wijze, waarop zulks geschiedt is boven „den lof van adressanten verheven”, maar dat is niet voldoende: de instelling van een verplichten volledigen cursus blijft gewenscht. Vooral op een behandeling van die onderdeelen, die meer direct betrekking hebben op de verhouding tusschen kapitaal en arbeid dringt het adres aan. Het noemt o.a. het vakverenigingswezen en de patroonsorganisaties, het leerlingwezen, het arbeidscontract; ontwikkeling der bedrijfvormen.

De statistiek mag niet worden vergeten. „De wetenschap, die zich bezighoudt met het groepeeren van cijfers, het „ontdoen van toevallige invloeden en het op grond dier „cijfers voorspellen van waarschijnlijke toekomstige toestanden, is voor den ingenieur, die zoo dikwijls op grond „van door hem verzamelde gegevens zich een bepaald oordeel heeft te vormen, zeker niet van belang ontbloot.” Aangezien de statistiek niet wel onder de staathuishoudkunde begrepen kan worden, verdient het aanbeveling haar afzonderlijk in de wet te vermelden.

De sociale wetgeving wordt thans gedoceerd als

meubels zullen we echter zwijgen, omdat ze voor het smaakvol oog minder belangrijk kunnen zijn, al zijn ze ook met zorg in het vertrek geplaatst.

De vrouw des huizes maakt de opmerking, dat Elsa lang op zich wachten laat; haar echtgenoot wil hierop een antwoord geven, als er van buiten tegen de deur geklopt wordt, en zich op den drempel een jonkman vertoont van hooge gestalte. Zijn geheele voorkomen dwingt u ontzag af; de helder open oogen zijn zacht maar doorborend: zij worden door een paar sierlijk gevormde wenkbrauwen gescheiden van een hoog open, ongerimpeld voorhoofd, daarboven het blonde krulhaar; terwijl zijn roode lippen vast gesloten zijn, en welberadenheid uitdrukken, duidt zijn edel gevormde neus op grootheid van verstand; kin en schouders zijn breed.

Terwijl hij binnen treedt, weerklinkt plotseling een heftig gekraak, daarop een geschuifel en uit zijn mand komt een kleine fox-terrier te voorschijn en snelt den welkomen bezoeker te gemoet, teneinde hem te begroeten; want het slimme dier heeft het al gemerkt: het is Willem van den Katzendonk, de aanstaande van het lieve Elsje. Hij groet hartelijk zijn aanstaande schoonouders en zet zich neer, terwijl de wel verschoonbare vraag hem van de lippen komt: „Is Elsje nog niet thuis?”

„Neen,” antwoordt de vrouw des huizes, „ze bezoekt haar tante Marie, maar ze zal zeker gauw komen.”

onderdeel van het administratief recht, maar de adressanten zouden gaarne dit tot afzonderlijk leervak (vereenigd met de kennis van arbeidstoestanden) wenschen te verheffen, aangezien het dan beter tot zijn recht zal kunnen komen.

Hoewel zij het in zijn uitgebreiden vorm niet voor alle ingenieurs verplichtend wenschen te zien gesteld, moet de gelegenheid bestaan een volledigen cursus te volgen. Voor de straks te vermelden sociaal-technische ingenieurs zal dit vak natuurlijk een hoofdvak zijn.

Ten slotte moet de stedenbouw worden gedoceerd. Het adres wijst erop, dat de heeren Bos en de Stuers reeds op onderwijs in dit vak hebben aangedrongen en hoe omtrent de wenschelijkheid in technische kringen ternauwernood verschil van gevoelen bestaat.

In verband met de uitbreiding, die het onderwijs aan de Technische Hoogeschool zal ondergaan achten de adressanten het onvermijdelijk, dat de leergang van vier op vijf jaar wordt gebracht. Zij meenen trouwens dat dit ook wel in de bedoeling van het wetsontwerp zal liggen, aangezien anders het effect van onderwijs in de vakken als geschiedenis en aardrijkskunde, die in 't ontwerp genoemd worden, zeer twijfelachtig zoude zijn.

Ad 2um wordt de wenschelijkheid uitgesproken een nieuw diploma in te stellen, dat van „sociaal-technisch ingenieur.”

De adressanten bedoelen hiermede een opleiding te scheppen o.a. voor de inspecteurs en adjunct-inspecteurs van arbeid, de inspecteurs, belast met het toezicht op de handhaving van de wettelijke bepalingen betreffende de volkshuisvesting, en de agenten der rijksverzekeringsbank. Zij wijzen erop hoe, althans wat betreft de beide eerste categoriën, deze ambtenaren voor een belangrijk deel reeds uit Delftsche ingenieurs worden gerecruteerd. „Maar ook „zijn in de genoemde betrekkingen personen benoemd, die „niet zulke uitgebreide technische studiën hebben gemaakt „als aan de P.S. gepromoveerde ingenieurs. De laatste zijn „door hunne opleiding alleen echter evenmin genoegzaam „voorbereid; zij zijn dus genoodzaakt om „te hooi en te „gras” de noodige kennis op te doen, na volbrachte ingenieursstudie, of . . . om te hopen, dat met het ambt ook „het verstand zal komen. Een zoodanige toestand kan niet „wenschelijk worden genoemd. Natuurlijk is daarmede „geenszins beweerd, dat niet uitstekende ambtenaren worden „gevonden onder hen, die thans met het toezicht op de naleving der sociale wetgeving zijn belast. Maar dit feit neemt „niet weg, dat het gemiddeld peil der ambtenaren zou „rijzen en dus de uitvoering der sociale wetgeving zou bevorderd worden, indien aan allen, die de bedoelde betrekking ambieeren, de eisch werd gesteld, dat zij grondig „onderlegd zijn in alle wetenschappen, waarvan de kennis „voor de uitoefening van hun ambt noodig is.

Allereerst moeten de studenten te Delft dan in de gelegenheid worden gesteld colleges te volgen over onderwerpen van socialen en sociaal-technischen aard, maar als waarborg dat steeds ambtenaren zullen worden benoemd, die voor

Arme vrouw, hoe wreed zal straks de ontgoocheling zijn, wanneer ge uw dierbare dochter niet ziet terugkeeren, wanneer uw teere hart wordt verscheurd door angst en pijn . . . Doch loopen we ons verhaal niet vooruit.

Het gesprek loopt over het weder en over de mogelijkheid van een strengen winter. Willem is evenwel niet op zijn gemak; hij denkt aan Jonkheer Vliet van Bokhoven, de laaghartige vrouwenroover, die nu juist een jaar geleden vergeefsch aanzoek heeft gedaan naar de hand van zijn dierbare Elsje.

„Ik ben altijd nog bevreesd, dat Jonkheer Vliet zijn beleediging nog eens zal wreken,” zegt hij met een benepen gezicht. „Wanneer ik hem tegen kom, glinstert zijn oog met een al te donker vuur; dan persen zich zijn lippen samen, dan ballen zich zijne vuisten in de zakken van zijn onberispelijken demi-saison; maar wanneer hij de drieste moed heeft, mijn aanstaande vrouw te deeren, dan, dat zweer ik bij de asch mijner overleden voorouders, zal ik hem met dezen vuist het levenslicht doen uitblazen; gij beiden zijt getuigen van mijn duren eed.”

„Ik dank u voor uwe woorden,” zegt plechtig de heer Boeshout.

Op dit oogenblik wordt weer de deur geopend en een jongen met een tamelijk zonderling voorkomen treedt binnen; zijn eenigszins ingevallen wangen maken hem ouder dan veertien jaar; in zijn zwarte oogen brandt een phosphorisch

hun taak bevoegd zijn, is de instelling van een diploma noodzakelijk.

De adressanten wijzen er vervolgens op, hoe tegenwoordig slechts de adjunct-inspecteurs van arbeid aan een examen worden onderworpen. Wordt een inspecteur van arbeid buiten het corps der adjuncten om benoemd, zooals herhaaldelijk geschiedt, dan wordt hij aangesteld, zonder dat omtrent zijn kundigheden zekerheid is verkregen. En om in dezen ongewenschten toestand verbetering te brengen achten adressanten het veel beter dat een apart ingenieurs-diploma wordt ingesteld, dan dat het stelsel der speciale examens wordt uitgebreid, voornamelijk om drie redenen: 1° bestaat bij speciale examens het nadeel, dat de bovengenoemde ambieerende persoon eerst een andere studierichting moet inslaan, zoodoende langer moet studeeren dan noodig is en er vervolgens licht toe komt zich te vlug in andere voor hem belangrijke vakken in te werken, waardoor zijn studie het karakter zou kunnen krijgen van examen dressuur. 2° bij een nieuw diploma is het mogelijk een breeden wetenschappelijken grondslag te verkrijgen. 3° door het diploma wordt vermeden dat personen zouden kunnen worden aangesteld, die of niet de noodige technische kennis, of niet de noodige algemeene ontwikkeling bezitten, welke noodig is voor een zaakkundig optreden tegenover patroons, arbeiders en derden.

Reeds heeft de heer Van Kol op de wenschelijkheid van een diploma als bovengenoemd gewezen. De minister had toen bezwaren, hij meende o. a. dat men door het creëren van sociale ingenieurs het denkbeeld van ingenieur zou vervalschen. „Een ingenieur is iemand, die op technisch „terrein de kennis bezit te handelen, voor te bereiden, tot „stand te brengen, maar volstrekt niet om aan het economisch gedeelte van de regeling der toestanden deel te nemen.”

De adressanten kunnen deze opvatting niet deelen. „De „taak der sociale ingenieur,” zeggen zij, „zal even goed zijn „te handelen, voor te bereiden, tot stand te brengen; hunne „technische werkzaamheden vallen echter op sociaal terrein. „De technische werkkring is hier van den sociale niet te „scheiden. Of zijn de arbeidsinspecteur, die beveiligingen „voorschrijft of de minst schadelijke wijze van loodwit- „bereiding bestudeert; de inspecteur der spoorwegdiensten „die de naleving van art. 113 en art. 113bis van het Algemeen Reglement voor den dienst op de spoorwegen verzekert; de woninginspecteur, die adviseert over een stelsel „van nieuwe rioleering of de in eene woning aan te brengen „verbeteringen aanwijst; de particuliere ingenieur, die „omtrent stofafzuiging en ventilatie in fabrieken advies „uitbrengt, zijn al die menschen bezig het denkbeeld van „ingenieur te vervalschen, omdat zij zich ook op economisch „terrein bewegen. Immers neen! En dan, het geldt hier „niet een nieuwe categorie van ingenieurs te scheppen; „die sociale of sociaal technische ingenieurs bestaan reeds, „(zij het ook niet onder dien naam); zij zijn geboren uit „de omstandigheden. De vraag is slechts of het noodig is, „dat personen, welke als zoodanig in functie zijn, op rationeel en stelselmatige wijze voor hun toekomstig beroep „worden opgeleid.”

licht, nog versterkt door de bleeke gelaatskleur en de lange zwarte haren, die op karakteristieke wijze een omlinjning vormen om het kleine, buitengewoon intelligente voorhoofd; neus en kin zijn spichtig; zijn gebogen gestalte is gehuld in een zwart pak, zijn gang evenwel duidt op buitengewone spierkracht; het is Eduard, de zoon des huizes. Na de aanwezigen gegroet te hebben, zet hij zich op een stoel en verzinkt in diep gepeins.

Er heerscht geen opgewekte stemming; men wacht op Elsa; zooals de bloemekens snakken naar een zonnestraaltje, zoo snakken de aanwezigen naar de komst van hun zonnetje; maar och! het zonnetje zal niet komen, het ligt neergesmeten op een vunzen hooizolder....

Daar klinkt de bel; daar zal Elsje zijn, denkt ieder, en ziet met gespannen aandacht naar de deur, die nu geopend wordt; maar neen, 't is tante Marie. Een magere vrouw, met scherp geteekende trekken, die wilskracht te kennen geven; een bruine japon, waarover een lange zwarte mantel, waarop ontelbare zwart-glinsterende schijfjes zijn genaaid; een zwart kapothoedje, ziedaar het beeld van tante Marie.

De goede vrouw ziet er een beetje ontdaan uit, en als haar de vragen „Heb je Elsje niet meegebracht,” en „Is Elsje niet bij je geweest,” als 't ware overstelpen, wordt haar gelaat door een vale bleekheid overtrokken.

„Laat me spreken,” zegt ze op statigen toon. — „Vanmiddag, kwam Mies, dat is mijn dot van een poes, zooals

Verder wordt er op gewezen, hoe deze sociaal-technische ingenieurs de regeering van advies kunnen dienen bij het ontwerpen van nieuwe wetten. De adviezen van de inspecteur van arbeid hebben bij het ontwerp Arbeidswet groot gewicht in de schaal gelegd. Ook behoeft er geen vrees te bestaan dat te weinig personen het diploma zullen trachten te behalen. Er zijn reeds 21 inspecteurs en adjunct-inspecteurs (trices) van arbeid; 8 gezondheidsinspecteurs en 57 agenten der rijksverzekeringsbank en de corpsen van deze ambtenaren breiden zich voortdurend uit.

Maar ook als secretaris van gezondheidscommissies, inspecteur bij het gemeentelijk toezicht, ambtenaar bij de afdeling „Arbeid” van het Ministerie of van de Rijksverzekeringsbank of van groote gemeenten zullen de sociaal-technische ingenieurs goede diensten kunnen bewijzen.

En ten bewijze, dat zij ook door de particuliere nijverheid zullen worden gewaardeerd, halen de adressanten een belangrijk schrijven aan van den heer J. C. van Marken, en wijzen erop, dat blijkens de spoorwegenquête ook de oud-secretaris van de Mij. tot Expl. van S. S. de instelling van een diploma voor sociaal-technisch ingenieur zeer zou toejuichen.

Ad 3um wordt nog vermeld, dat onder de afdeling voor de sociaal technische wetenschappen zou den kunnen worden vereenigd: de staathuishoudkunde en statistiek, de sociale wetgeving, de cultuurgeschiedenis en de kennis der arbeiderstoestanden, de sociale en technische hygiene, de verbandleer, enz.

„Op deze wijze zou een waarborg zijn verkregen, dat de „opleiding voor sociaal-technisch ingenieur zooveel mogelijk „tot zijn recht komt. Evenals bij de andere afdelingen „zou het afdeeliningsbestuur daarvoor waken”.

De volgende week kom ik nader op dit allergewichtigst adres terug.

N. G. K.

STUDENTENWERELD.

Over meisjes, die weten willen.

Nog slechts een dertigtal jaren geleden beschouwde men de vrouw niet als een persoonlijkheid; men veronderstelde niet, dat ze zelfstandig kon worden. Ons geheel burgerlijk wetboek toont dat aan. De eenige bestemming, die toen voor een meisje open lag, was te worden de „huisvrouw” van den man, waardoor ze haar zelfstandigheid inboette.

Waar nu in den laatsten tijd zich een sterke strooming heeft doen gelden, die betoogt, dat een dergelijke toestand onhoudbaar is en die „rechten” voor de vrouw zoekt te verkrijgen, zoo duidt dat dus op het eigenaardige verschijnsel, dat er bezig is een geheel ander ras van meisjes en vrouwen te ontstaan.

Moet men dit aanmoedigen en toejuichen?

(Zie vervolg Tweede Blad.)

jullie weten, naar me toe, en liep luid miauwend vijf maal om me heen, sprong toen op het buffet, keek me zeer meewarig aan, dat goede beest, en liep toen nog eens onder luid miauwen vijf maal om me heen.”

Ademloos zaten de anderen toe te luisteren, terwijl tante vervolgde: Nu, en als Mies dat doet, dan dreigt er een groot onheil.”

Het is bijna niet mogelijk, de paniek te schetsen, die deze woorden ontlokten.

„Dan dreigt er een groot onheil,” herhaalt de overstelpte vader werktuigelijk.

Willem balt zijn hand tot een vuist, en slaat daarmee op tafel, dan lispelt hij tusschen de tanden: „Als jonkheer Vliet zijn klauwen maar niet naar haar heeft uitgestrekt.”

„Dat verhoede God,” zegt plechtig de ontstelde vader; doch Willem is reeds opgevlogen, de kamer uit, en de straat op: de buitendeur slaat met een slag achter hem dicht, zoodat de ruiten rinkelen, en schilfertjes kalk van het plafond naar beneden vallen; de hond springt overeind, en keft eenige malen overluid, als zag hij een zwart spook het huis binnendringen.

„O, God”, spreekt dan de rampzalige moeder, en laat zich achterover in de crapaud neerzinken.

Haar echtgenoot slaat haar angstig gade, en zegt: „Weest bedaard, het ergste is nog niet gebeurd”, maar zij is reeds bewusteloos neergezonken.

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 2 FEBUARI 1905. No. 16.

Dat de tegenwoordige meisjes „mensch” wenschen te worden, en niet langer een „voorwerp van vermaak voor den man” willen blijven is misschien een verheugend feit, omdat het aantoonde, dat dat komende ras kracht en durf zal hebben. Maar ofschoon Adam en Eva pas door de verdrijving uit het Paradijs „mensch” werden, zoo verlangt toch menigeen naar den oorspronkelijken Hof van Eden terug.

Onwetendheid is de bron van alle kwaad, is het machtwoord waarmee men iedereen tracht te overtuigen; doch, symbolisch gesproken, zijn Adam en Eva en nakomelingen zooveel gelukkiger geworden, door het verkrijgen van wetenschap? Zullen onze meisjes zooveel gelukkiger worden door kennis?

Eenigen tijd geleden werd op de Leidsche Debating Society de stelling verdedigd, dat het studeeren van meisjes beperkt moest blijven tot de meest begaafden, en dat is volkomen waar. Waar tegenwoordig de meeste landen beginnen te klagen over een wetenschappelijk proletariaat, zoo is het zeer wenschelijk, dat niet de meisjes dat nog gaan vermeerderen; de begaafden zullen niet tot het proletariaat blijven behooren.

In vroegere eeuwen trok de ridder ten strijde en versloeg vele menschen ter eere van zijn schoone uitverkorene Jonkvrouw en maakte zich harer waardig door zijn moed en ridderlijke deugden. Het waren schoone tijden, maar zij zijn voorbij, voorbij. „Les idées marchent” en tegenwoordig wenschen de meisjes zich een plaats naast den man, dat toont dus aan, dat de meisjes van tegenwoordig anders zijn, dan die van vroeger. Maar dan is het ook niet goed te spreken van „das ewig Weibliche.” Echter zullen er altijd verschillen blijven tusschen mannen en vrouwen, en zullen dus vrouwen zich belachelijk maken met het trachten op den man te gelijken. Juist haar vrouw-zijn zal haar charme uitmaken.

Uiterst brutaal lijkt nu de bewering van T. W., dat het studentmeisje meestal heel aardig is, maar daar discussie hierover niet goed mogelijk is, zoo zal ik het maar aannemen en hopen. Dat weet ik dus, dat hier in Delft ongeveer 23 aardige meisjes rondloopen.

Maar de bewering van Cath. van Tusschenbroek: „Wij vrouwen zijn de draagsters van het ideale”, gaat nu wat te ver. Ik wil graag aannemen, dat er ideale meisjes zijn en dat er meisjes met idealen zijn, maar dat de meisjes draagsters van het ideale zijn is te bound gesproken. Draagsters van het ideale, dus draagsters van al wat schoon is en goed, bezitsters van alle deugden en van kunst en zoo baanbreeksters voor de beschaving en verlichtsters van het pad van vooruitgang! Dat ze er naar trachten is mooi en goed en edel, maar zeggen dat ze het zijn, ijdel. De promotie van huisvrouw tot draagster van het Ideale, (dus staande

De oogen van tante Marie zijn onrustbarend groot en donker geworden: nu ziet zij den verschrikten vader aan, en spreekt: „Waarde Hendrik, hier dient gehandeld te worden: laat ons gaan informeeren bij de kennissen van onze lieve Elsje, wie weet of ze niet bij haar vriendin, juffrouw Klopstroo op een theetje is: ziet uw vrouw ligt in onmacht, laat haar begaan; haar onwetendheid is beter dan een onzekerheid, die ondraaglijk voor haar zijn zou.”

De vader zucht, en spreekt dan: „Geliefde Marie, uw hulp en bijstand in moeilijke omstandigheden heb ik altijd zeer op prijs gesteld; ook hier is uw helder oordeel voor mij een ware uitkomst; ik dank u daarvoor; het is de dank van eenen rampzaligen vader; evenwel baat hier geen redeneeren of weeklagen: er moet gehandeld worden; geen oogenblik mogen wij talmen; maak je tot het vertrek gereed; samen willen wij gaan zoeken met den moed de en volharding van twee menschen die weten, wat hun te doen staat, wanneer een geliefd familielid in de klem geraakt is.”

Beiden verlaten het vertrek. Ondertusschen hebben wij de jeugdige Eduard uit het oog verloren; hij zit met de beenen tegen de kachel, de armen gekruisd, het hoofd op de borst gezonken, klaarblijkelijk is hij in diep nadenken verzonken, zoo zelfs, dat hij niet bemerkt dat de hitte van de kachel zijn zoolen aantast, zoodat een ondraaglijke lucht zich door het vertrek verspreidt.

Opeens vliegt hij overeind, haalt uit de veranda een

ver boven den man), in den tijd van een halve eeuw zou wel wat heel snel zijn.

Wanneer meisjes weten, dan willen ze ook naast den man een plaats in het openbare leven. Tot nu toe zijn de meisjes gelukkig daarvoor behoed. Want het openbare leven is gewoonlijk iets ruws, waarin zoo iets moois en teers niet past, de fijne kantjes zouden dan er afgestooten worden en slechts een massief iets, waarvan al het subtiele verdwenen is, zou overblijven. Meisjes die weten, laten die, zooals T. W. het zegt, als roeping nemen te zijn, draagsters van het Ideale.

„Je moet 't wel ernstig opnemen als kleine meisjes op de collegebanken zitten met wijze gezichtjes en ontzagwekkenden ijver.”

DE F.

Meisjesstudenten.

„Van meisjes, die weten willen”, zoo heette een klein artikeltje, waarmee T. W. in het vorige S. W. een lans brak voor een verschijnsel, dat gelukkig voortdurend in omvang toeneemt en steeds meer de algemeene aandacht en belangstelling tot zich trekt.

Ik zeg „gelukkig”, want dit verschijnsel is mij in zóon hooge mate sympathiek, dat ik het met veel enthousiasme begroet en mij oprecht verheug in zijn voortdurenden groei.

In vele opzichten ben ik het dan ook met T. W. geheel eens en vooral onderschrijf ik mede de zin: „Er is een nijpend gebrek aan meisjes, die de waarde van haar leven begrijpen en haar leven waard maken, geleefd te worden.”

Dan volgen echter eenige beweringen, die mij er in ernst aan doen twifelen of de auteur van het artikeltje zelf wel de quintessence begrijpt, van wat hij verdedigt.

De ergste is wel het citaat:

„Wij vrouwen zijn de draagsters van het ideale!”

Op gevaar af van voor een somberen vrouwenhater te worden aangezien, moet ik bekennen, dat ik deze uitspraak als het comble van zinledigheid beschouw.

't Is een phrase zóó ontzettend zinneloos als er misschien geen tweede te vinden is!

Het zal mij zeer gemakkelijk vallen te bewijzen, dat de vrouw de draagster van het ideale nooit was, niet is, en vooreerst ook wel niet worden zal. Maar alvorens dit te doen, wil ik — om een eventueel verbodig debat te voorkomen — T. W. verzoeken deze door hem met zoo warme instemming geciteerde phrase uitvoeriger toe te lichten en mij eenige algemeen-menschelijke idealen te noemen, waarvan de vrouw als draagster kan beschouwd worden.

Ik ken er, eerlijk gezegd, niet een!

J. B. H. COENEN.

bloemenspuitje, neemt uit het buffet de peperbus, welker inhoud hij in het spuitje giet; dit wapen bergt hij nu zorgvuldig in zijn broekzak; vervolgens hult hij zich in zijn overjas en zet een breedgeranden hoed van zijn vader op; Eduard is nu geheel onkenbaar; uit den kast neemt hij nu een steekbijtel en een stevig koord, roept Fox, en verlaat zoo toegerust met snelle schreden het vertrek.

Door de sterke lucht van het verbrande leer echter is Mevrouw Boeshout weer tot zich zelve gekomen: met kwijnenden blik ziet zij het vertrek; dan komt de herinnering aan het gebeurde weer in haar bewustzijn terug; waggelend loopt ze naar het raam om dit te openen; ze snakt naar lucht, maar een felle bliksemstraal doet haar verschrikt terugdeinzen, en terwijl ze weer in den crapaud neerzinkt, rommelen boven haar de elementen, harder en harder — wilder en wilder

Wordt vervolgd.

Interacademialeschaatsenwedstrijden te Delft over 160 M. op 24 Jan. 1905.

De corpsprijs is dezen dag weder ons geweest en zeer verdiend. Het moet gezegd worden, er is dapper gestreden door de vier andere Corpsen, er waren uitstekende rijders onder, maar 't is niet ieder gegeven onze beste Delftsche rijders uit de baan te rijden.

Hadden we in den beginne gedacht een minder goed vijftal te kunnen krijgen dan ons oude stoere van twee jaar geleden, gelukkig zagen we 4 der ouden op de voorwedstrijden.

Wijnaendts trad als vijfde toe, en beloofde veel voor den volgende dag. We hopen, dat hij nog dikwijls mee zal uitkomen. Van de andere vier kunnen we het om eind-examen-redenen maar half hopen.

Het ijs was Maandagmorgen weinig glad; toch werden goede tijden gemaakt. We waren vol goeden moed voor morgen.

Maar het weer. 's Avonds begon het te dooien, niet hard maar toch zeer pijnlijk.

De Amsterdammers, Groningers en Utrechtenaren kwamen — het dooide.

Er woei in de Phoenixstraat een lauwe wind, nu en dan viel een druppel, het rook er naar nat groen gras, voorjaarsachtig.

Zie je, dat was nu beroerd, flauw een beetje, niet fatsoenlijk.

En er kwam een telefonisch bericht uit Amsterdam van 't filiaal van het meteorologisch instituut, dat 4° dooi en Zuiden wind voor Dinsdag voorspelde. Allerbemoedigendst! Maar het moest doorgaan; het bestuur bad in stilte.

Ondertusschen zat men in wijden kring op de kroeg. De Groningers leken de kwaadste tegenstanders, dronken niets, spraken van training. Door de jury werd geloot, wie tegen elkaar zouden rijden, en de lijsten opgemaakt.

Midden in de nacht heeft het iets gevoren, en dat maakte de baan droog. Om half tien ongeveer zette de stoet zich in beweging, de muziek en 't vaandel voorop. In den omtrek van Bühler had den heelen nacht een zwarte donkere wolk gehangen, die omstreeks half negen 's morgens naar 't Oude Delft was afgedreven, zich daar in een paar uur ontlastte, en te half elf verhelderd naar de ijsbaan dreef.

Van Waveren kwam wat later op, dan de andere rijders, we werden al ongerust. De eerste rit was: Lagerwey, Wijnaendts, die een prachtige tijd maakten. Wijnaendts hupte met hooge stevige sprongetjes over de baan; Moltzer met stijfgehouden beenen en in een zeer snel tempo.

Emile du Lac uit Amsterdam reed vooral de laatste slagen met geweldige sprongen. Maar de tijden der Delftenaren waren klein, men maakte haastige berekeningetjes: dat zaakje ging goed. Eenige der Utrechtenaren wisten behendig onder 't rijden de schaatsen van 't ijs te lichten en op de bekende achterdeelen voort te glijden, dit ging echter betrekkelijk langzaam.

Nog vóór de lunch was de corpskamp beslist:

Delft	$94\frac{1}{5} + 89\frac{1}{5} = 183\frac{2}{5}$.
Groningen	$98 + 94\frac{3}{5} = 192\frac{3}{5}$.
Amsterdam	$100\frac{1}{5} + 93\frac{3}{5} = 193\frac{4}{5}$.
Leiden	$105\frac{3}{5} + 97\frac{1}{5} = 202\frac{4}{5}$.
Utrecht	$115\frac{4}{5} + 108\frac{3}{5} = 224\frac{2}{5}$.

's Middags weerklonk plots 't Ió Vivat, de senaat verscheen op de baan. Een krans werd den president der D. S. IJ. overreikt.

Na een versterkend maal gingen de rijders per rijtuig terug naar de nu zeer natte baan, om de personeele wedstrijd te verrijden. Onder de tien snelste rijders van 's morgens waren ook v. Waveren, de Jonge, Moltzer, Lagerwey en Wijnaendts, dus ons heele 5-tal. Ofschoon het ijs onder de voeten wegdooid, was het tamelijk glad en hard. In een der ritten tusschen Lagerwey en du Lac, had Lagerwey een ongelukje met zijn sjerp die hem over den arm schoof en het uitslaan belemmerde. Was dit niet gebeurd, wie weet, hoe dan de uitslag geweest was.

De uitslag werd: Emile du Lac van Amsterdam, I met $35\frac{1}{5}$ sec., de Jonge II met $35\frac{1}{5}$ sec. en Lagerwey III met 36 sec.

Nu mocht het dooien. In het bestuurstantje stroomde het gelukwenschen, kransen en champagne, en in de geukigste stemming toog men, de kransen om, kroegwaarts,

waar boven op dispuut de prijzen werden uitgereikt, bestaande uit Delftsch aardewerk.

Een zeer geanimeerd diner in hotel „Wilhelmina”, met daarna fakkeloptocht, begeleid door eerewacht van twaalf ruiters, en verder kroegjool, besloot dezen voor Delft zoo succesvollen dag.

V.

Studenten Liederen.

Op onze vraag (zie laatste nummer S. W.) ontvingen wij nog de volgende antwoorden, voor welke toezending de Redactie zeer erkentelijk is.

Men kan de gestelde vraag gemakkelijk omkeeren. Waarom zou het niet wenschelijk zijn, dat een Nederlandsch Studentenliederboek tot stand kome? Wat zou men daartegen wel kunnen inbrengen? Waarom zouden de Nederlandsche studenten niet hun eigen „Commers-Buch” bezitten, dat naast enkele vaderlandsche liederen, liederen van de jeugd en de vreugd zou bevatten?

Natuurlijk komt zoo'n boek niet in eens tot stand. Naast Hoffmann von Fallersleben's „Deutschland, Deutschland über alles”, in 1841 geschreven op de wonderschoone melodie van den ouden Haydn, naast Max Schneckenberger's „Es braust ein Ruf”, in 1840 gedicht, eerst in 1854 door Karl Wilhelm op prachtige, krachtige muziek gesteld, vindt men in het Deutsche Studentenliederboek een aantal gezangen, die honderd, andere, die bijna twee honderd jaar oud zijn.

Volksliederen — en tot deze behooren de studentenliederen — kunnen niet opgedrongen worden. Zij moeten de proef van den tijd ondergaan en vanzelf ingang vinden bij de zingende gemeente, om zich ten slotte met deze te vereenzelvigen.

Daarom is het goed, dat de Redactie van het Studenten-Weekblad deze prijsvraag uitschrijft en eene nieuwe reeks studentenliederen in het leven roept. Aldus bestaat de kans, dat deze liederen zich bij de reeds aangenomene voegen om, langzamerhand, met nog andere reeksen, een volledig Nederlandsch Studentenliederboek uit te maken. Moge dit boek groeien en bloeien en, door jeugdige, hartelijke zangen, het studentenleven met onverwelkelijke bloemenkransen omkronen, kransen, die hun milde geuren nog op latere levensbaan verspreiden.

FL. VAN DUYSE.

Gent, 25 Januari 1905.

Aan de Redactie van het „Studenten-Weekblad”,
te Delft,

Hoe het komt dat ons volk — het woord in zijn ruimsten zin genomen — enkel zingt wanneer het zich vereenigt in een zangvereeniging, een koor, maar niet uit behoefte om te zingen, niet uit innerlijken aandrang, spontaan?, zou op zichzelf reeds het onderwerp kunnen uitmaken van een prijsvraag.

Daarin zou dan misschien tegelijk de vraag beantwoord worden, wat de reden is dat onze Nederlandsche studenten geen lied hebben in hun eigen taal.

Over de wenschelijkheid dat onze studenten frissche, jolige, opgewonden, dolle — misschien ook een enkel ernstig — maar in elk geval eigen liederen mogen hebben en zingen, liederen die een niet-student (tenzij hij oud-student zij) niet op de lippen zal mogen nemen, zal wel geen verschil van gevoelen bestaan. Maar of het ook te verwachten is „dat ten onzent een studentenlied zich zal ontwikkelen”, die vraag zou ik niet durven beantwoorden, alvorens die andere beantwoord is, hoe het komt dat het er nu niet is....

In elk geval, man kann's probiren en men moet het probeeren, met ernst en geduld, en lukt het niet bij de eerste keer, dan herhale men de proef net zoo lang tot er een lied komt dat inslaat, dat sympathieke snaren doet trillen, een lied dat gezongen wordt en, de stemmen vereenigend, ook de harten doet samenstemmen.

Dat is het wat ik op het oogenblik wilde zeggen. Acht gij het de moeite van het afdrucken waard, dan geef ik u daartoe gaarne mijn toestemming.

Met de beste wenschen voor het welslagen van uw pogingen,

Uw dw. dnr.,

J. N. VAN HALL.

Amsterdam, 23 Jan. '05.

Geachte Redactie,

Ik heb niet het geluk van het studentzijn gekend, en ik ben geen dichter. Dus wel erg leek in de kwestie van het Studentenlied. Misschien komt het hierdoor, dat de vraag over de wenschelijkheid van zoo een lied mij bevreemdt. Hoeveel kracht er is in een lied, dat van menschen-vereeniging spreekt, heb ik, die toch geen chauvinist ben, gevoeld, bij het luisteren naar ons volkslied, dat te Parijs slecht werd gespeeld. 't Is geloof ik, het eenige moment van heimwee geweest in zes jaren toevens buitenslands. Nu dacht ik, dat Gij Studenten nog altijd uw „Volkslied” hadt in Io-Vivat. Maar zoo ge daar andere liederen bij begeert of een lied met Hollandschen tekst wenscht . . . dan hoop ik van harte voor u, dat dit ongetwijfeld invloedrijke werk moge ontstaan, doch ik betwijfel, dat de bezieling er toe op commando, binnen een termijn van twee maanden kan komen.

Rotterdam, 20 Januari.

J. DE MEESTER.

LEIDEN, 21 Jan. 1905.

Aan de Redactie van het Studenten-Weekblad
te Delft.

Mijne Heeren!

Hoewel ik niet recht begrijp, wat de Redactie, na het uitschrijven der prijsvraag, nog met het stellen der bewuste vragen beoogt, zoo wil ik toch niet nalaten te pogen, aan Uw verzoek te voldoen.

Sub 1°. Het komt mij in hooge mate wenschelijk voor, dat te onzent door de studenten betere liederen worden gezongen, dan wat doorgaans niet gezongen, maar uitgeschreeuwd of uitgebruld wordt.

Sub 2°. Of het te verwachten is, dat zich te onzent een studentenlied zal ontwikkelen? Het is mij niet mogelijk, met eenige zekerheid op deze vraag te antwoorden, bij gebrek aan voldoende gegevens om tot een oplossing te komen. Mag ik eene gissing wagen, dan zou ik antwoorden: neen; en zeker niet langs den weg eener prijsvraag.

Na beleefde groeten heb ik de eer mij te noemen,

hoogachtend,

Uw dw.,

G. KALFF.

BOEKBESPREKING.

Dichters van den ouden tijd. Dr. G. KALFF.
P. N. VAN KAMPEN, — Amsterdam. . . .

Het is de meeste menschen niet gegeven een zóó uitgebreide bibliotheek er op na te houden, dat de werken van onze oudere dichters er compleet in vertegenwoordigd zijn.

Voor deze menschen nu is zoo'n boekje als „Dichters van den ouden tijd” een surrogaat, voor den te kostbaren dichterlijken boter.

Ofschoon niet geschikt om er een in alle opzichten goëd maal mee toe te bereiden, laat het zich toch gevoegelijk op de dagelijkse boterham gebruiken. 't Is n. m. een boekje om vaak ter hand te nemen in een verloren oogenblik, een boekje dat verkwikt en lieve herinneringen weder opwekt.

In hoeverre 't Dr. G. Kalff gelukt is hetgeen hij zich voorstelde, te volbrengen, hierover oordeele ieder voor zichzelf.

Mij is het kijkje in Dr. Kalff's provisiekast best bekomen; ik zag op een of andere plank, zij 't niet de bovenste, een paar potjes staan, die ofschoon tamelijk wel onbekend, mij zeer aantrekkelijk schenen. . . .

De inhoud van den bundel verschilt nogal zéer met dien van vorige uitgelezen garven, en ik kan dus garandeeren, dat de reeds veel bebloemgelezen lezer er geen „koopje” aan zal hebben.

Een ieder zij dus geraden zich dit boekje aan te schaffen.

Ik weet wel dat hier in Delft iedereen vreeselijk litterair ontwikkeld is, maar als „herhalingsoefening” kan dit werkje zelfs in 't verst gevorderde geval toch nog zeker dienst doen.

Wij moeten Dr. Kalff danken dat hij zijne uitgebreide kennis heeft willen dienstbaar maken aan iets, waaraan zoo werkelijk groote behoefte bestond.

V. B.

CURIOSA.

Uit Suameer schrijft men aan het *N. v. F.* dat iemand aldaar een zeiltuig heeft vervaardigd dat rechtlijnig tegen den wind in zeilt. Hoe harder 't waait, hoe sneller 't toestel (geplaatst op rollen), zich tegen den wind in beweegt. Deze beweging — zegt de berichtgever — is mogelijk, doordat het zeil op een eigenaardige manier ingericht en geplaatst is. De tegenstand van den wind wordt hierdoor tot een u terst minimum herleid en dan in een maximum omgezet, waardoor deze beweging, die oppervlakkig onmogelijk schijnt, plaats heeft. De tegenstand van den wind, die door de beweging vergroot wordt, werkt dus eerder voordeelig. De proefneming moet boven verwachting met goeden uitslag zijn gelukt.

CORRESPONDENTIE.

M. I. Uw stuk is wegens plaatsgebrek blijven liggen.
RED.

AGENDA.

DEN HAAG.

- Vrijdag 3 Febr. Ned. tooneel: „De fakkelloop”; 8 uur.
Gebouw v. K. en W. Italiaansche Opera: „Lucia di Lammermoor”; 8 uur.
Zaterdag 4 Febr. Fransche Opera: „La fiancée de la mer”; 8 uur.
Zondag 5 Febr. Gebouw v. K. en W.: Gezelschap Prot: „'n Amsterdamsche Hartjesdag”; 8 uur.
Maandag 6 Februari. Schouwburg. Tournée Hertz: „Les affaires sont les affaires”; 8 uur.
Woensdag 8 Febr. Geb. v. K. en W.: Populair concert van het Residentie-Orkest; 8 uur.

ROTTERDAM.

- Vrijdag 3 Febr. Groote Schouwburg: „De Familie Schierke; Een kus”; 8 uur.

ADVERTENTIEN.

Bij J. WALTMAN Jr. te Delft is verschenen het 1e Nummer van

„De Gasmotoren Techniek”,
Maandblad gewijd aan de Techniek der Gasmotoren,
onder redactie van M. D. CHARLOUIS, W.-I.

Prijs per jaargang / 4,25.

Van dit eerste Nummer zijn exemplaren op aanvraag ter kennismaking verkrijgbaar.

Abonnementen worden door iederen boekhandelaar aangenomen alsmede door den Uitgever J. WALTMAN Jr., Delft.

REPETITOR

Organische en Anorganische Scheikunde
en Scheikundige Technologie.

M. SNEL, Technoloog,
KOORNMARKT 99, DELFT.

H. W. J. VELDHUIS, W. I.,
Geer 22,

repeteert Wis- en Natuurkunde,
Beschrijvende meetkunde, Mechanica en
Kennis van Werktuigen.

Bij A. H. ADRIANI te LEIDEN verschijnt:

Stenografisch Verslag van een
door **Prof. BOLLAND** gehouden
college over **ZUIVERE REDE.**

*Wat uiteraard door weinigen kan worden bijgewoond, wordt
hier dus voor allen in den lande toegankelijk gemaakt.*

Men vrage Prospectus!

Bij **J. LOKKER**, Uitgever te VOORBURG, is verschenen:

OVER DE HOOGHE BETEKENIS

DER

THEOLOGISCHE WERKEN

VAN

EMANUEL SWEDENBORG

EN DE

Verzoening die daarin gevonden wordt in den
tegenwoordigen strijd over

BABEL en BIJBEL,

met portret en facsimile, door G. BARGER.

Prijs f 1,25.

Bij iederen Boekhandelaar verkrijgbaar.

Legende of Historie?

**De geschiedkundige geloofwaardigheid
der Evangelieverhalen** door TH. BENS DORP, ruim
140 bladz., 40 ct., per post 47½ ct.

Alom te bekomen of bij den Uitgever G. BORG, Prin-
senstraat 6 te AMSTERDAM.

➡ Een bevoegd beoordeelaar schrijft in het R. K. W.:
„Dit werkje is zoo onderhoudend geschreven dat men
— althans zoo ging het mij — het niet ter zijde kan
leggen zonder het eerst geheel te hebben doorgelezen”.

Maison „HAAS”,

CUISINIER.

Koornmarkt 34.

Plaatsing voor Eet- en Koffietafel.
Uitzending van bussen.

Voorhanden bij J. WALTMAN Jr.:

een serie Postkaarten,

met afbeeldingen van de
verschillende gebouwen der P. S.

Deze serie wordt steeds uitgebreid.

Verkrijgbaar à **3 cts** per stuk.

Delftsche Limonade Siropen.

AARDBEIEN, ANANAS, CITROEN,
FRAMBOZEN, GRENADINE, KERSEN,
MANDARIJN EN SINAASAPPEL,

per flesch f **0,75**, 6 flesschen franco door Nederland.

Aanbevelend,

W. DE HOOGH,

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Corpsdiploma's.

In verband met de verzending der
DIPLOMA'S, die dezer dagen plaats
zal hebben, beveelt ondergeteekende
zich aan voor het

ENCADREEREN

er van.

J. WALTMAN JR.

Boekhandel. - Binnenwatersloot 33.

Café-Restaurant HOTEL CENTRAL.

Levering van Déjeuners, Diners, Soupers, Koude en Warme Schotels.

Uitstekende gelegenheid om te Dineeren ook bij abonnement.

Verschillende appartementen voor Vergaderingen.

Pilsener Urquell. Spatenbier.

G. M. VAN DE SEIJP Hz., Cuisinier.